

45 LET DELA SPD V BARILOČAH V ARGENTINI

SLOVENSKE PATAGONSKE GORE

V sredo, 21. svečana — februarja 1996 je za 14 dni odpotovalo v Argentino 17 Slovencev, predvsem planincev, da se udeležijo proslave 45-letnice SPD Bariloče in blagoslovitve bivaka Slovenija v Dolini tolmunov na Cerro Capilla.

V organizaciji PD Celje in Slovenije v svetu iz Ljubljane, Zedinjene Slovenije iz Buenos Airesa in SPD Bariloče ter rojakov so bili na poti mestni svetnik **Sergej Gomišček** in **prof. dr. Marica Gomišček**, planinski zgodovinar **dr. Tone Strojín**, pesnik in recitator **Tone Kuntner** iz Ljubljane, duhovnik **France Urbanija** iz Mojstrane, gospa **Marija Brataševc** iz Kopra in 10 članov PD Celje s predsednikom **Adijem Vrečerjem**. Organizacije se je lotil član SSK **dr. Franc Zabukošek**, izhajajoč iz programa SSK o povezovanju Slovencev po svetu in dejstva, da je planinstvo bit slovenstva in pomembna državotvorna dejavnost že od duhovnika **Jakoba Aljaža**. V nedeljo, 25. svečana 1996, je bilo

Poleg tega so se povzpeli še na najvišji vrh Catedral Sur v Cerro Catedral; alpinisti so plezali na Pico Frey in poskusili v Campanile Esloveno, toda zaradi slabih vremenskih razmer so morali odstopiti. Kot največji uspeh pa je vzpon na najvišjo ledeniško goro tega območja Cerro Tronador (3554 m). Na njem je bilo 11 Slovencev, med njimi Dinko Bertoncej ter **Boris** in **Miško Kambič**.

Na prisrčnem in svečanem zaključku srečanja v petek, 1. sušca — marca 1996, na Cerro Campanariu je predsednik PD Celje **Adi Vrečer** izročil plaketo PZS za 45-letno veliko in uspešno delo SPD Bariloče v andinizmu častnemu predsedniku dr. Vojku Arku in podpisal s predsednikom Matjažem Jermanom listino o nadaljnjem prijateljskem sodelovanju med PD Celje in SPD Bariloče.

Po kulturnem programu in pesmi Slovenija v svetu **Marka Kremžarja** in **Jožeta Osane** so se vsi zadovolj-



GORE 7 • GLASILO SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA V ARGENTINI CELJE, SLOVENIJA • JUBILEJNA IZDAJA OB 45 LETNICI • 25. SVEČAN 1996 • BARILOČE ARGENTINA

Glava 7. številke glasila Gore

odprtje in blagoslovitev bivaka Slovenija v Dolini tolmunov na Cerro Capilla. Sveto mašo so brali in govorili **France Urbanija**, **dr. Franc Bergant** in **Albin Auguštin**. Pred odprtjem bivaka so govorili **dr. Vojko Arko**, častni predsednik SPD Bariloče, **Matjaž Jerman**, **Milan Magister**, **Dinko Bertoncej**, **dr. Tone Strojín** in **Sergej Gomišček** ter **prof. Matjaž Puc**, odpravnik poslov slovenskega veleposlaništva v Argentini. Recital je izvedel pesnik **Tone Kuntner**.

Z bivačkom Slovenija je bil blagoslovljen tudi zvon, darilo iz Slovenije, ki ga je izdelal Ferralit iz Žalca. Botra zvona je prizadevna članica SSK in Komisije za družino in demografski razvoj Slovenije gospa **Marija Kržič**, ki je po **prof. dr. Marici Gomišček** sporočila, da naj zvon spodbuja k molitvi, ki je opora za dobra dela, in opozarja na domovino Slovenijo, ki je upanje in želja vseh Slovencev.

Lepo svečanost in množičen obisk zlasti tudi starejših in zaslužnih častnih članov SPD Bariloče je omogočila argentinska država — vojska, ki je dala na voljo helikopter in poslala svojo delegacijo.

V čast jubileja se je dan prej povzpelo na vrh Cerro Capilla (2176 m), kjer je tudi slovenski križ, rekordno število 42 planincev-Slovencev in argentinskih prijateljev.

ni poslovlili s sklepom, ki izhaja iz listine o sodelovanju, da se pogosteje srečujejo.

Ob povratku je bil še bežen ogled Buenos Airesa in srečanje z rojaki v Slovenskem domu v San Justu, imenovan Aljažev večer, z večerjo in kulturnim programom ter sprejem pri odpravniku poslov **prof. Matjažu Pucu** na slovenskem veleposlaništvu v Argentini.

Zadovoljni in navdušeni nad rojaki v Argentini so se Slovenci vrnili v domovino z obžalovanjem, da država Slovenija ne prizna objektivne resnice o tragičnem slovenskem razkolu in na tej podlagi vključi svoje rojake v polnopravne in tudi zaslužne državljane Slovenije.

Še enkrat iskrene čestitke rojakom v Argentini in prisrčna hvala vsem sodelujočim, tudi sponzorjem, pri organizaciji tega uspešnega in osrečujočega srečanja rojakov in planincev v Argentini.

V čast jubileja je izšlo glasilo SPD v Argentini »Gore«, ki so ga natisnili v Celju, uredili pa so ga v sodelovanju med SPD iz Bariloč in PD Celje.

Iz te publikacije, ki je 7. številka glasila SPD v Argentini, ponatiskujemo uvodni prispevek »Slovenska tradicija v patagonskem gorništvu« izpod peresa še vedno neumornega soustanovitelja tega društva **Vojka Arka**.



Cerro Capilla

Ko je 4. februarja 1951 enajsterica novih slovenskih Bariločanov pripravljala v Dolini tolmunov svoje nočno taborišče, potem ko se je ves dan prerivala skozi goščo bambusa in grmovja proti skalovju Male Capille, si pač nihče od tiste družbe ni predstavljal, da bomo 45 let pozneje prav na tem kraju odpirali slovensko kočo. Vendar so se že takrat bistrile ideje in se kovali načrti o Slovenskem planinskem društvu v Argentini. Dne 5. februarja, ko je sedem mož doseglo oba vrhova Capille, se je porodila zamisel, postaviti na tej težavni in odročni gori slovenski križ.

Komaj nekaj dni kasneje je bilo društvo res ustanovljeno in naslednje poletje je romal prvi križ navkreber. Nerodno načrtovan ni zdržal patagonskih viharjev, pa smo ga po desetih letih zamenjali z drugim, pravilno grajenim, ki trdno stoji in ki bo ob skromni podpori stal še dolga desetletja.

Križ je bil, kot pravi vpisna knjiga, ki je več kot štirideset let ležala pod njim, postavljen v spomin mrtvim v gorah in mrtvim v vojni.

Spominjal nas je tudi na križ na Škrlatici, za katerega takrat še nismo vedeli, da so ga zakrknjeni fanatiki podri.

Ojstrica pozimi

VERA PIPAL

*Biserček je ta nevesta,
ki se v belo je odela.
Vsako leto težko čaka
ženina, da bi se vzela.*

*So okoli le ženice:
Škarje, Skuta in Planjava,
Raduha in Mrzla gora.
Same poljske so device!*

*Lučki Dedec Lučko Babo
je popeljal pred oltar.
Zanj ne sme ji biti mar!*

*Grintovec je pa predaleč.
Preko Rink ne bo hodila.
Rajši se ne bo možila.*

V tistih zagnanih letih, polnih vzponov, plezarij in smučarskih tekem, a tudi dela, načrtov in vživljanja v novo odkrito jezersko deželo smo se radi navezovali na slovensko gorniško tradicijo. Seveda je bil naš vzor dinamični **Klement Jug**, ki smo mu postavili spominsko ploščo na Slovenskem zvoniku. Prav tako smo prenesli v naše Kordiljere ime prvega slovenskega plezalca **Henrika Tume**. Dobil je svoj vrh v pogorju Tres Picos (Trije vrhovi) nad jezeroma Cholila in Puelo.

Slovenski plezalci in smučarji so se naglo vključili v argentinski andinizem. Sodelovali so v patagonskih in himalajskih odpravah, začrtali prvenstvene smeri v bariloških gorah, se uvrščali med najboljše na smučarskih tekmah. Pa se je vse bolj razraščala želja, da se slovenski delež v tukajšnjem gorništvu zariše v bariloške Kordiljere. Tako je po vzponu na Campanile Esloveno zrasel slovenski kot v Katedralnem pogorju. Slovenska steza in koča Pod skalco sta odprli predel v Osrednji Katedrali, ki zdaj pomeni središče argentinskega plezalstva.

Ko so »Šumski bratje« urejali svoje patagonsko življenje v naglo se razvijajočem mestecu in ko so se v planinstvu zbrali navdušeni prijatelji iz buenosaireskega velemesta, so seveda organizatorske naloge počasi prevladoval v društvu. Zrasel je Planinski stan, izšle so prve Gore. Vendar so prav iz Buenos Airesa odhajale tudi vsakoletne argentinsko-slovenske odprave v Južne Ande in izpisovale slovenska imena na območjih patagonskega ledu.

Počasi je rastle in sodelovala mladina, že rojena v Ameriki. Pa se je ob tridesetletnici društva in spet na Capilli izoblikovala misel o slovenskem bivaku na gori, kjer se je društvo začelo. Že priletni »šumski bratje« so zagrabil za mačete, dolge, ostre nože za sekanje grmovja, in se začeli prebijati skozi pragozd. Gozdni požar ob suši leta 1987 nam je olajšal delo, na številnih izletih je steza počasi napredovala in slednjic dosegla Dolino tolmunov, kjer smo prvokrat taborili.

Približalo se je leto 1993, stoletnica Slovenskega planinskega društva v domovini. Takrat smo dokončno sklenili, da za ta jubilej postavimo kočico na gori, kjer se je začel slovenski andinizem. Po vztrajnem delu v mestu je bil bivač resnično dograjen. A predno je prispel v zgornjo krnico gorskega potoka, sta spet pretekli dve leti. Pa smo spoznali, da so nas neprijetnosti in zapleti postavili v jubilejna leta Jakoba Aljaža in da bo odprtje bivaka sovpadalo s stoletnico kočice na Kredarici, kjer stoji danes planinski hotel in kjer nova kapelica spominja na neumornega planinskega župnika. Torej smo hote ali nehote spet združili naše delo z delovno tradicijo slovenskega planinstva.

Spomin na Aljaža nam je predočil pomembno razliko v takratnih in naših prizadevanjih. Medtem ko se je moral Aljaž trajno boriti z nemškim nacionalizmom, smo mi uživali vso podporo argentinskih oblasti. Vojaški helikopterji so opravili veliko delo in pritovorili bivač na goro ter tako bistveno pripomogli, da bo ostal v naših krajih trajen spomin na slovensko planinstvo in na »Šumsko bratovščino«.